

דוחות כספיים מאוחדים וסוגיות מיוחדות

מרצה: רו"ח משה פרץ, רו"ח שחר חורי
מתרגלים: רו"ח חני אולמר, יונתן אלדן, רו"ח אבי דנוס

סמסטר ב' תשס"ח
מועד א'

מועד הבחינה:	יום ד' 20.8.08, שעה 9:00
משך הבחינה:	ארבע שעות.
מס' עמודים:	13 עמודים.
חומר עזר:	מחשבון כיס בלבד.

K-67

נא לענות על כל שאלה במחברת נפרדת.

בהצלחה !!

הוראות חשובות לצורך סריקת מחברת הבחינה:

- נא להמנע מכתובה בעט ירוק או בעפרון.
- נא לא לכתוב בתחום השוליים.

בתום הבחינה על התלמיד להקפיד ולמסור למשגיחה באופן אישי את גיליון ומחברות הבחינה, ולהמתין עד אשר תסמן המשגיחה את המסירה.

שאלה מספר 1 (40 נקודות):

להלן מאזני הבוחן של החברות א', ב' ו-ג' ליום 31.12.2008:

חברה ג'	חברה ב'	חברה א'	
20,140	14,300	31,864	מזומנים
4,000	2,000	5,000	לקוחות וחייבים אחרים
2,500	6,000	7,000	מלאי
		10,545	השקעה בחברה ב'
		3,581	השקעה בחברה ג'
-	1,050	-	השקעה בחברה ד'
10,000	7,000	8,000	רכוש קבוע
(3,000)	(4,500)	(5,000)	ספקים וזכאים אחרים
(19,000)	(10,000)	(30,000)	הלוואות לזמן ארוך
(200)	(300)	(1,200)	התחייבות מסים נדחים
(500)	(1,000)	(1,000)	הון מניות (בנות 1 ש"ח ע.נ.)
(8,500)	(16,500)	(9,000)	פרמיה על מניות
(1,000)	2,700	(5,000)	יתרת (רווח) הפסד
(20,000)	(6,700)	(35,000)	מכירות
12,000	4,500	10,000	עלות המכירות
400	100	1,000	הוצאות מכירה ושיווק
700	400	1,500	הוצאות הנהלה וכלליות
(350)	(100)	800	הוצאות (הכנסות) אחרות
-	-	(90)	הכנסות מדיבידנד
1,330	800	2,100	הוצאות מימון
1,480	250	4,900	הוצאות מסים
-	-	-	

השקעה בחברה ב'

1. ביום 31.12.2007 רכשה חברה א' 30 מניות מתוך 100 המניות של חברה ב' למועד זה תמורת 9½ ש"ח למניה. שווי ההון של נכסי והתחייבויות חברה ב' ליום זה זהה לערכם הפנקסי, פרט למצוין להלן:

הערות	שווי הון	ערך פנקסי	מלאי
מלאי זה נמכר במלואו ברבעון הראשון של שנת 2008.	700	600	
יתרת אורך החיים השימושיים של הפטנט ליום 1.1.2008 הינה 1.5 שנים. הפטנט משמש בייצור מוצרי חברה ב'.	150	-	פטנט

2. ביום 30.6.2008 הכריזה וחילקה חברה ב' דיבידנד בסך 300 ש"ח.
3. ביום 1.7.2008 הנפיקה חברה ב' 900 מניות נוספות תמורת 16,200 ש"ח. במסגרת הנפקה זו רכשה חברה א' 570 מניות. למועד זה, השווי ההון של 30 המניות של חברה ב' שמחזיקה חברה א' טרם ההנפקה הינו 540 ש"ח. שווי ההון של נכסי והתחייבויות חברה ב' ליום 1.7.2008 זהה לערכם הפנקסי, פרט למצוין להלן:

הערות	שווי הון	ערך פנקסי	רכוש קבוע
יתרת אורך חייו השימושיים של הרכוש הקבוע ליום 1.7.2008 הינה 5 שנים. הרכוש הקבוע משמש בייצור מוצרי חברה ב'.	800	400	
יתרת אורך החיים השימושיים של הפטנט ליום 1.7.2008 הינה 2.5 שנים. הפטנט משמש בייצור מוצרי חברה ב'.	200	-	פטנט

4. חברה א' בחרה להכיר בזכויות המיעוט בחברה ב' לפי שווי ההון במועד הצירוף העסקי. השווי ההון של זכויות המיעוט ליום 1.7.2008, לאחר הנפקת המניות, כפי שהוערך ע"י מעריך שווי, הינו 7,000 ש"ח.
5. ביום 30.9.2008 רכשה חברה ב' בבורסה 35% ממניות חברה ד' תמורת 1,050 ש"ח. ההון של חברה ד' ליום 30.9.2008 מסתכם לסך של 2,000 ש"ח ושווי ההון של נכסיה והתחייבויותיה ליום זה תאם לערכם הפנקסי. רווחי חברה ד' במהלך שנת 2008 הסתכמו לסך של 800 ש"ח והתפלגו באופן שווה על פני השנה.

השקעה בחברה ג'

6. ביום 31.12.2007 רכשה חברה א' 90 מניות של חברה ג' מתוך 150 המניות של חברה ג' למועד זה, תמורת 20 ש"ח למניה. שווים ההוגן של נכסי והתחייבויות חברה ג' ליום 31.12.2007 זהה לערכם הפנקסני, פרט למצוין להלן:

<u>הערות</u>	<u>שווי הוגן</u>	<u>ערך פנקסני</u>	
המלאי נמכר ברבעון הראשון וברבעון השני של שנת 2008 בחלקים שווים.	1,100	700	מלאי
יתרת אורך חייו השימושיים של הרכוש הקבוע ליום 31.12.2007 הינה 4 שנים. הרכוש הקבוע מורכב מריהוט וציוד אשר משמש את הנהלת חברה ג'.	2,000	1,800	רכוש קבוע

7. חברה א' בחרה להכיר בזכויות המיעוט בחברה ג' במועד הצירוף העסקי לפי חלקו של המיעוט בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים בניכוי השווי ההוגן של ההתחייבויות המזוהות.
8. ביום 31.3.2008 הנפיקה חברה ג' 350 מניות נוספות תמורת 25 ש"ח למניה. חברה א' רכשה בהנפקה זו 310 מניות. השווי לפיו הונפקה כל מניה של חברה ג' מייצג את השווי ההוגן של כל מניה של חברה ג' למועד זה.
9. ביום 31.12.2008 מכרה חברה א' לחיצוניים 250 מניות של חברה ג' תמורת 8,125 ש"ח. השווי לפיו נמכרה כל מניה של חברה ג' מייצג את השווי ההוגן של כל מניה של חברה ג' למועד זה.

עסקאות בין חברתיות

10. ביום 2.7.2008 מכרה חברה ג' מכונה לחברה ב' תמורת 600 ש"ח. העלות המופחתת של המכונה בספרי חברה ג' טרם המכירה הינה 200 ש"ח (בספרי חברה א' אין הפרש מקורי בגין מכונה זאת). יתרת אורך החיים השימושיים של המכונה ליום 2.7.2008 הינה שנתיים. התמורה שולמה במלואה במזומן. המכונה משמשת את חברה ב' בייצור מוצריה.
11. ביום 30.9.2008 מכרה חברה א' מלאי לחברה ג' תמורת 400 ש"ח. עלות המלאי בספרי חברה א' טרם המכירה הינה 100 ש"ח. נכון ליום 31.12.2008 50% מהמלאי נותר במחסני חברה ג'. עד תום שנת 2008 גבתה חברה א' רק 50% מתמורת המכירה.

נתונים נוספים

12. חברה א' טיפלה בהשקעותיה בחברות ב' ו-ג' לפי שיטת העלות.
13. חברה ב' טיפלה בהשקעתה בחברה ד' לפי שיטת העלות.
14. החברות נוהגות להפחית רכוש קבוע ונכסים בלתי מוחשיים בשיטת הקו הישר.
15. כל הסעיפים התוצאתיים מפעילויות עצמיות של כל החברות המוזכרות בשאלה מתפלגים באופן שווה על פני השנה.
16. שיעור המס החל על החברות הינו 25%.
17. שיעור המס על מכירת השקעות במניות הוא 0%.
18. דיבידנד בין חברות פטור ממס.
19. החברות לא הנפיקו מניות ולא חילקו דיבידנדים במהלך שנת 2008 מעבר לנתון בשאלה.

נדרש:

לענות על הסעיפים הבאים בהתאם להוראות של התקינה הבינלאומית החדשה (IFRS 3R)

ו- (IAS 27R):

1. להציג טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' החל מיום 1.1.2008 ועד ליום 31.12.2008.
2. להציג טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' החל מיום 31.12.2007 ועד ליום 31.12.2008.
3. לרשום את פעולות היומן שיירשמו בספרי חברה א' בשנת 2008 בגין העסקאות הבין חברתיות.
4. להציג גיליון לאיחוד דוח רווח והפסד של חברה א' לשנת 2008.
5. לרשום פעולות יומן לאיחוד דוח רווח והפסד של חברה א' לשנת 2008.
6. להציג את דוח רווח והפסד מאוחד של חברה א' לשנת 2008.
7. להציג גיליון לאיחוד המאזן של חברה א' ליום 31.12.2008.
8. לרשום פעולות יומן לאיחוד המאזן של חברה א' ליום 31.12.2008.
9. להציג את המאזן מאוחד של חברה א' ליום 31.12.2008.

שאלה מספר 2 (40 נקודות):

להלן המאזנים המאוחדים של חברה א' בע"מ ליום 31.12.2008 וליום 31.12.2007:

31.12.2007	31.12.2008	
ש"ח	ש"ח	
100,000	120,000	מזומנים ושווי מזומנים
12,000	16,300	לקוחות וחייבים אחרים
10,500	22,800	מלאי
32,000	22,900	רכוש קבוע
-	6,875	השקעה בחברה כלולה
900	-	השקעה בנכס פיננסי זמין למכירה
-	1,000	פטנט
2,586	5,425	מוניטין
(15,000)	-	משיכת יתר
(23,500)	(26,958)	ספקים וזכאים אחרים
(1,200)	(550)	ריבית לשלם
(2,200)	(2,460)	מס הכנסה לשלם
(12,000)	(10,000)	ספקים וזכאים אחרים לזמן ארוך
(28,800)	(55,850)	הלוואות לזמן ארוך
(80)	(233)	התחייבות מסים נדחים
(1,000)	(1,000)	הון מניות (בנות 1 ש"ח ע.ג.)
(5,000)	(5,000)	פרמיה על מניות
(400)	-	קרן הון בגין שערות נכס פיננסי זמין למכירה
-	(622)	קרנות הון
(3,076)	(7,414)	זכויות המיעוט
(65,730)	(85,213)	עודפים
-	-	

השקעה בחברה ב'

1. ביום 30.6.2007 רכשה חברה א' בבורסה 50 מניות של חברה ב' תמורת 10 ש"ח למניה. חברה א' סיווגה את השקעתה בחברה ב' כנכס פיננסי זמין למכירה.
2. ביום 30.6.2008, כאשר מחיר מניית חברה ב' בבורסה עמד על 60 ש"ח, רכשה חברה א' מחיצוניים 250 מניות נוספות של חברה ב' במחיר הבורסה. תמורת הרכישה שולמה במלואה במזומן. להלן מאזן חברה ב' ליום 30.6.2008:

30.6.2008	
ש"ח	
25,450	מזומנים ושווי מזומנים
3,000	לקוחות וחייבים אחרים
2,050	מלאי
4,000	רכוש קבוע
(5,500)	ספקים וזכאים אחרים
(2,000)	ריבית לשלם
(1,000)	מס הכנסה לשלם
(10,000)	הלוואות לזמן ארוך
(500)	הון מניות
(14,500)	פרמיה על מניות
(1,000)	עודפים

- (1) סעיפי המלאי, הרכוש הקבוע והנכסים הבלתי מוחשיים של חברה ב' כוללים, בין היתר, נכסים אשר ערכם הפנקסני שונה משווים ההוגן ליום 30.6.2008, כדלקמן (בש"ח):

הערות	שווי הוגן	ערך פנקסני	
המלאי מומש על פני הרבעונים השלישי והרביעי בחלקים שווים	1,300	400	מלאי
המכונה מופחתת בשיטת הקו הישר ויתרת אורך חייה נכון ליום 30.6.2008 הינה 3 שנים	1,000	600	מכונה
הפטנט מופחת בשיטת הקו הישר ויתרת אורך חייו השימושיים נכון ליום 30.6.2008 הינה 4 שנים	800	-	פטנט

3. חברה א' בחרה להכיר בזכויות המיעוט בחברה ב' לפי שוויין ההוגן במועד הצירוף העסקי. השווי ההוגן של זכויות המיעוט ליום 30.6.2008, כפי שהוערך ע"י מעריך שווי, הינו 5,000 ש"ח.
4. ביום 30.9.2008 הנפיקה חברה ב' 60 מניות נוספות תמורת 65 ש"ח למניה. הוצאות ההנפקה של חברה ב' הסתכמו לסך של 650 ש"ח. חברה א' רכשה 8 מניות בהנפקה זו.
5. רווחי חברה ב' בגין כל שנת 2008 הסתכמו בסך של 3,200 ש"ח והתפלגו באופן אחיד על פני השנה.
6. ביום 30.11.2008 פרעה חברה ב' הלוואה בסך של 6,500 ש"ח.

השקעה בחברה ג'

7. ביום 31.12.2007 רכשה חברה א' 1,200 מניות של חברה ג' (מתוך 2,000 המניות המונפקות בחברה ג' לאותו מועד) תמורת 7,200 ש"ח במזומן. סך ההון של חברה ג' למועד הרכישה הסתכם בסך של 7,450 ש"ח. ערכם הפנקסני של נכסי והתחייבויות חברה ג' המזוהים תאם את שווי ההון למועד הרכישה, למעט רכוש קבוע ששווי ההון עלה על ערכו הפנקסני בספרי חברה ג' בסך של 320 ש"ח (נכון ליום 31.12.2007 יתרת אורך חיי רכוש קבוע זה הינה 4 שנים).
8. מדיניות חברה א' היא להכיר בזכויות המיעוט למועד הרכישה לפי חלקו של המיעוט בשווי ההון של הנכסים המזוהים בניכוי השווי ההון של ההתחייבויות המזוהות בגין חברה ג'.
9. ביום 29.6.2008 הכריזה וחילקה חברה ג' דיבידנד בסך 1,160 ש"ח במזומן.
10. ביום 1.7.2008 מכרה חברה א' 600 מניות של חברה ג' תמורת 8 ש"ח למניה (סכום המייצג את השווי ההון של כל מניה של חברה ג' למועד זה).
- להלן מאזן חברה ג' ליום 30.6.2008:

30.6.2008

ש"ח

10,000	מזומנים ושווי מזומנים
2,500	לקוחות וחייבים אחרים
2,700	מלאי
4,390	רכוש קבוע
(3,200)	ספקים וזכאים אחרים
(800)	ריבית לשלם
(700)	מס הכנסה לשלם
(7,000)	הלוואות לזמן ארוך
(2,000)	הון מניות
(3,000)	פרמיה
(2,890)	עודפים

- (1) סעיפי המלאי והרכוש הקבוע של חברה ג' כוללים, בין היתר, נכסים אשר ערכם הפנקסני שונה משווי ההון ליום 30.6.2008, כדלקמן (בש"ח):

<u>הערות</u>	<u>שווי הון</u>	<u>ערך פנקסני</u>	<u>מלאי</u>
המלאי מומש ברבעון העוקב לרכישתו	400	300	
הרכוש הקבוע מופחתת בשיטת הקו הישר ויתרת אורך חיי נכון ליום 30.6.2008 הינה 3½ שנים	438	158	רכוש קבוע

11. ביום 30.9.2008 הנפיקה חברה ג' 1,000 מניות נוספות, תמורת 10 ש"ח למניה. חברה א' רכשה 150 מניות נוספות במסגרת הנפקה זו.
12. רווחי חברה ג' בשנת 2008 הסתכמו לסך של 3,200 ש"ח והתפלגו באופן אחיד.

חברה א'

13. ביום 30.6.2008 לקחה חברה א' הלוואה לזמן ארוך מבנק בסך 30,550 ש"ח.
14. ביום 30.10.2008 הכריזה חברה א' על חלוקת דיבידנד בסך של 5,000 ש"ח, אשר מחציתו שולמה במזומן ומחציתו תשולם במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009.
15. ביום 1.11.2008 מסרה החברה מלאי אשר ערכו הפנקסני עמד על 850 ש"ח וקיבלה תמורתו רכוש קבוע. הערך בספרים של המלאי במועד זה תאם את שווים ההוגן של המלאי והרכוש הקבוע.
16. ביום 15.11.2008 מכרה חברה א' רכוש קבוע תמורת 10,000 ש"ח, במזומן, אשר ערכו בספרים עמד ביום זה על 8,230 ש"ח.
17. ביום 1.12.2008 רכשה חברה א' פטנט מחברת פטנטים בע"מ תמורת 400 ש"ח.
18. ביום 31.12.2008 פרעה חברה א' חוב של 2,000 ש"ח לספקים לזמן ארוך, בגין רכישת רכוש קבוע במהלך שנת 2007.

עסקה בינחברתית

19. בתאריך 1.12.2008 מכרה חברה ב' מלאי לחברה א' תמורת 1,000 ש"ח, אשר ערכו הפנקסני לאותו יום, בספרי חברה ב', עמד על סך של 800 ש"ח. נכון ליום 31.12.2008, 50% ממלאי זה נמכר לחיצוניים. עד ליום 31.12.2008 גבתה חברה ב' מחברה א' 30% מתמורת העסקה.

נתונים נוספים

20. הוצאות הריבית בדוח רווח והפסד מאוחד של חברה א' לשנת 2008 הסתכמו לסך של 1,700 ש"ח.
21. הוצאות המסים השוטפים בדוח רווח והפסד מאוחד של חברה א' לשנת 2008 הסתכמו לסך של 3,000 ש"ח.
22. מדיניות חברה א' באשר לריבית ודיבידנד בדוח על תזרימי המזומנים הינה כדלקמן:
 - א. ריבית ששולמה וריבית שהתקבלה - מוצגים בפעילות השוטפת.
 - ב. דיבידנד ששולם - מוצג בפעילות מימון.
23. שיעור המס החל על החברות הינו 25%.
24. לא היו הנפקת מניות או חלוקת דיבידנד מעבר לנתון בשאלה.

לענות על הסעיפים הבאים בהתאם להוראות של התקינה הבינלאומית החדשה (IFRS 3R)

ו- (IAS 27R), לרבות הוראות התקן הבינלאומי IAS 7:

1. להציג טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' החל מיום 30.6.2008 ועד ליום 31.12.2008.
2. להציג טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' החל מיום 31.12.2007 ועד ליום 31.12.2008.
3. לערוך נייר עבודה לצורך הכנת הדוח המאוחד על תזרימי המזומנים של חברה א' לשנת 2008.
4. להציג את הדוח המאוחד על תזרימי המזומנים של חברה א' לשנת 2008.

שאלה מספר 3 (10 נקודות):

התקן הבינלאומי IFRS 3R קובע הוראות שונות באשר לעסקות צירוף עסקים.

בהקשר לכך, ענה/י:

- א. מהו מועד הרכישה בהתאם ל- IFRS 3R?
- ב. מה קובע IFRS 3R באשר לזיהוי הרוכש, ומהם הגורמים אשר עשויים לסייע בזיהוי הרוכש כאשר הדבר אינו ברור?
- ג. מהי "רכישה הזדמנותית" על פי IFRS 3R, מה קובע IFRS 3R באשר לטיפול החשבונאי ב"רכישה הזדמנותית" ומה לדעתך הבסיס לקביעות התקן באשר לטיפול החשבונאי בנושא זה?
- ד. מה קובע IFRS 3R באשר לטיפול החשבונאי (במועד הרכישה ולאחר מכן) בתמורה נוספת שעל הרוכש להעביר למוכר בגין עסקת צירוף עסקים, בעת קיומם של אירועים ספציפיים עתידיים או בקיומם של תנאים מסויימים ("תמורה מותנית")?
- ה. מה קובע IFRS 3R באשר לטיפול החשבונאי בעלויות הקשורות לרכישה ומה לדעתך הבסיס לקביעות התקן באשר לטיפול החשבונאי בנושא זה?

שאלה מספר 4 (10 נקודות):

1. להלן נתונים מהמאזנים המאוחדים של חברה א' לימים 31 בדצמבר 2009 ו- 2008:

31.12.2008	31.12.2009	
ש"ח	ש"ח	
?	135,000	מזומנים
?	?	לקוחות וחייבים אחרים
?	?	מלאי
?	?	רכוש קבוע
?	?	קרקע
?	?	מוניטין
?	?	ספקים וזכאים אחרים
?	(227,000)	הלוואות לזמן ארוך
(100,000)	(100,000)	הון מניות (1 ש"ח ערך נקוב)
(228,000)	(228,000)	פרמיה על מניות
(56,000)	?	יתרת רווח
(34,000)	?	זכויות המיעוט
-	-	

2. להלן נתונים מאזני הבוחן של החברות א', ב' ו-ג' ליום 31.12.2009:

ג'	ב'	א'	
ש"ח	ש"ח	ש"ח	
?	?	?	מזומנים
210,000	75,000	150,000	לקוחות וחייבים אחרים
80,000	34,000	95,000	מלאי
138,000	55,000	209,000	רכוש קבוע
25,000	-	-	קרקע
-	-	120,000	השקעה בחברה ב'
-	320,000	-	השקעה בחברה ג'
(80,000)	(170,000)	(185,000)	ספקים וזכאים אחרים
?	?	?	הלוואות לזמן ארוך
(15,000)	?	(100,000)	הון מניות (1 ש"ח ערך נקוב)
(320,000)	?	(228,000)	פרמיה על מניות
(65,000)	?	?	יתרת רווח
(160,000)	(140,000)	(200,000)	מכירות
110,000	105,000	150,000	עלות המכירות
40,000	19,000	30,000	הוצאות הנהלה וכלליות
-	-	-	

3. חברה א' מחזיקה 80% ממניות חברה ב' החל ממועד הקמתה.

4. ביום 1.1.2009 רכשה חברה ב' 60% ממניות חברה ג'. שווים ההוגן של נכסי והתחייבויות

חברה ג' ליום זה זהה לערכם הפנקסני, פרט למצוין להלן:

הערות	שווי הוגן	ערך פנקסני	
יתרת אורך חייו השימושיים של הרכוש הקבוע ליום 1.1.2009 הינה 4 שנים.	32,000	20,000	רכוש קבוע
	18,000	10,000	קרקע

נתונים נוספים

1. חברה א' וחברה ב' טיפלו בהשקעותיהן בחברות ב' ו-ג', בהתאמה, במסגרת מאזני הבוחן הנתונים, לפי שיטת העלות.
2. החברות נוהגות להפחית רכוש קבוע בשיטת הקו הישר.
3. יש להתעלם מהשפעות מסים על ההכנסה.
4. החברות לא הנפיקו מניות ולא חילקו דיבידנדים במהלך שנת 2009.
5. החברות בחרו להכיר בזכויות המיעוט במועד הצירוף העסקי לפי חלקו של המיעוט בשווי ההוגן של הנכסים המזוהים בניכוי השווי ההוגן של ההתחייבויות המזוהות.

נדרש:

להציג את כל סעיפי המאזן המאוחד של חברה א' ליום 31.12.2009, בהתאם להוראות של התקינה הבינלאומית החדשה (IFRS 3R ו- IAS 27R).

מנחם גל

פתרון בחינה בדוחות כספיים מאוחדים וסוגיות מיוחדות

סמסטר ב' תשס"ח - מועד א'

20.8.2008

מרצים: רו"ח משה פרץ, רו"ח שחר חורי

מתרגלים: רו"ח חני אולמר, רו"ח אבי דנוס, יונתן אלדן

פתרון שאלה מספר 1:

פתרון לנדרש 1 - טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' מיום 31.1.2007

ועד ליום 31.12.2008:

שיעור החזקה	30%		חלוקת דיבידנד	לפני הנפקה
תאריך	1.1.2008	H1 2008	30.6.2008	30.6.2008
הון ב'	(1,100)	375	(300)	(1,025)
חלק א'	(330)	112	(90)	(308)
המ"מ מלאי	30	(30)	-	-
התחייבות מסים נדחים	(8)	8	-	-
המ"מ פטנט	45	(15)	-	30
התחייבות מסים נדחים	(11)	4	-	(7)
מוניטין	559	-	-	559
השקעה:	285	79	(90)	274

(1) חישוב הון לתחילת השנה

הון מניות בתחילת השנה:	100	$1,000 - 900 =$
פרמיה בתחילת השנה:	1,200	$16,500 - (16,200 - 900) =$
יתרת רווח בתחילת השנה:	(2,400)	$(2,700) + 300 =$
סה"כ הון ב' לתחילת השנה:	(1,100)	

(2) חישוב המ"מ מלאי

המ"מ מלאי		
המ"מ מלאי	30	$(700 - 600) * 0.3 =$
שיעור המס:	25%	
התחייבות מסים נדחים	(8)	

(3) חישוב המ"מ פטנט

המ"מ פטנט		
המ"מ פטנט	45	$(150 - 0) * 0.3 =$
התחייבות מסים נדחים	(11)	
שיעור פחת	67%	
פחת שנתי:	(30)	

$$(4) \text{ רווח לחציון הראשון: } 375 = \frac{6,700 - 4500 - 400 - 100 + 100 - 800 - 250}{2}$$

הנפקת 900 מניות בחברה ב' והשגת שליטה על ידי חברה א':

לפני הנפקה	הנפקה	לאחר הנפקה	
100	900	1,000	סך מניות ב'
30	570	600	מוחזקות ע"י א'
30%		60%	שיעור ההחזקה
		18.00	שווי מניה
		10,800	שווי סך השקעה:

הנפקה:	
מספר מניות שהונפקו	900
שווי מניה שהונפקה	18
סך גידול בהון העצמי	16,200
גידול בפרמיה	15,300
שווי השקעה לאחר הנפקה	10,800
ערך בספרים לפני ההנפקה	(274)
מזומן ששולם	16,200 * 570 / 900 = (10,260)
רווח:	300 * 18 - 274 = 266

פעולת היומן שתירשם בחברה א' בעקבות השגת השליטה:

10,800	ח' השקעה בחברה בת
10,260	ז' מזומן
274	ז' השקעה בחברה כלולה
266	ז' רווח

השקעה בחברה ד' בספרי חברה ב':

שיעור החזקה	35%	35%	שיעור החזקה
תאריך	30.9.2008	Q4	31.12.2008
הון ד'	2,000	⁽¹⁾ 200	2,200
חלק ב'	⁽²⁾ 700	70	770
מוניטין:	350	-	350
השקעה:	1,050	70	1,120

$$\frac{800}{4} = 200 \quad (1)$$

$$35\% \cdot 2,000 = 700 \quad (2)$$

טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' מיום 30.6.2008 ועד ליום 31.12.2008

60%		60%	שיעור החזקה
31.12.2008	H2 2008	1.7.2008	תאריך
15,620	⁽²⁾ 445	⁽¹⁾ 15,175	הון ב'
360	(40)	400	המ"מ ר"ק
(90)	10	(100)	התחייבות מסים נדחים
160	(40)	200	המ"מ פטנט
(40)	10	(50)	התחייבות מסים נדחים
(7,154)	(154) -	(7,000)	זכויות מיעוט
2,175	-	2,175	מוניטין:
11,031	231	10,800	השקעה

$$16,200 - 1,025 = 15,175 \quad (1)$$

$$(2) \text{ רווחים עצמיים של חברה ב' בתוספת חלק ברווחי חברה ד': } 375 + 70 = 445$$

		<u>המ"מ ר"ק</u>
800-400=	400	המ"מ ר"ק
	25%	שיעור המס:
	(100)	התחייבות מסים נדחים
	5.00	יתרת חיי הר"ק
400/5=	(80)	פחת שנתי:
	200	<u>המ"מ פטנט:</u>
	2.5	יתרת אורך חיי הפטנט:
200/2.5=	(80.0)	הפחתה שנתית:
	(20)	התחייבות מסים נדחים:

פתרון לנדריש 2 - טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' מיום 31.12.2007

ועד ליום 31.12.2008:

טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' מיום 31.12.2007 ועד ליום

31.12.2008

שיעור החזקה	60%	60%	60%	80%	80%	80%	שיעור החזקה
תאריך	31.12.2007	Q1 2008	31.3.2008	הנפקה	31.3.2008	Q2-Q4 2008	31.12.2008
הון ג'	⁽¹⁾ 1,250	⁽⁶⁾ 1,110	2,360	⁽⁷⁾ 8,750	11,110	3,330	14,440
המ"מ מלאי	⁽²⁾ 400	⁽⁵⁾ (200)	200	-	200	(200)	-
התחייבות מסים נדחים	(100)	50	(50)	-	(50)	50	-
המ"מ ר"ק	⁽³⁾ 200	⁽³⁾ (13)	187	-	187	(37)	150
התחייבות מסים נדחים	(50)	3	(47)	-	(47)	9	(38)
זכויות מיעוט	⁽⁴⁾ (680)	(380)	(1,060)	⁽⁷⁾ (1,220)	⁽⁸⁾ (2,280)	(630)	(2,910)
מוניטין	780	-	780	-	780	-	780
השקעה	1,800	570	2,370	7,530	9,900	2,522	12,422

(1) הון חברה ג' למועד השגת השליטה:

הון מניות בתחילת השנה:	150	$500 - 350 =$
פרמיה בתחילת השנה:	100	$8,500 - (8,750 - 350) =$
יתרת רווח בתחילת השנה:	1,000	
סה"כ הון ג' ליום 1.1.2008	1,250	

(2) המ"מ מלאי: $1,100 - 700 = 400$

(3) המ"מ רכוש קבוע:

המ"מ ר"ק	200	$2,000 - 1,800 =$
התחייבות מסים נדחים	(50)	$200 * 0.25 =$
יתרת אורך חיים	4	
פחת שנתי	50	$200 / 4 =$

(4) זכויות מיעוט: $(1,250 + 400 - 100 + 200 - 50) \cdot 40\% = 680$

(5) מחצית מהמלאי מומש ברבעון הראשון.

(6) רווח במהלך הרבעון: $1,110 = \frac{(20,000 - 12,000 - 700 - 400 + 350 - 1,330 - 1,480)}{4}$

(7) הנפקה בחברה ג':

לפני ההנפקה	הנפקה	לאחר ההנפקה	
150	350	500	מספר מניות
90	310	400	מניות מוחזקות ע"י א
60%		80%	אחוז

$$- \frac{1,060}{40\%} \cdot 20\% + 8,750 \cdot 20\% = 1,220 \quad \text{גידול בזכויות המיעוט:}$$

$$8,750 \cdot 20\% + \frac{1,060}{40\%} \cdot 20\% = 2,280 \quad (8)$$

פקודת יומן שתרשם בחברה א' בגין הנפקת המניות:

ח' מזומן	1,000	
ז' זכויות מיעוט	1,220	40*25=
ח' קרן הון	220	

(9) איבוד שליטה בחברה ג':

$$\text{רווח מאיבוד שליטה: } 578 = 12,422 - (8,125 / 250) \cdot 400$$

או:

$$8,125 + 4,875 - 12,422 = 578$$

פתרון לנדרש 3 - פעולות יומן בספרי חברה א' בשנת 2008 בגין העסקאות הבין חברתיות:

א. עסקה בינחברתית ראשונה - מכירת ר"ק lateral בתאריך 2.7.2008 מחברה ג' לחברה ב' (התמורה שולמה במזומן):

עלות הר"ק:	(200)
תמורת המכירה	600
רווח מהמכירה:	400
שיעור המס:	25%
שיעור פחת שנתי:	50%
שיעור החזקה ב- ג'	80%

ביטול חלק יחסי של הרווח לפי שיעור ההחזקה המוכרת:

ח' רווח הון	400	
ז' רכוש קבוע	400	
ח' נכס מסים נדחים	100	
ז' הכנסות מסים נדחים	100	
ח' זכויות מיעוט	60	$400 * (1 - 25%) * 20\% =$
ז' הרווח המשוויך לבעלי מניות המיעוט	60	

הפשרת הרווח הנדחה לפי שיעור ההחזקה בחברה המוכרת בסוף שנת 2008:

ח' רכוש קבוע	100	
ז' הוצאות פחת	100	
ח' הוצאות מסים נדחים	25	
ז' נכס מסים נדחים	25	
ח' הרווח המשוויך לבעלי מניות המיעוט	15	$100 * (1 - 25%) * 20\% =$
ז' זכויות המיעוט	15	

הירידה לשיעור החזקה של 30% בחברה ג' אינה תקבל ביטוי, כיוון שנמכרה החברה אשר מכרה את הנכס.

ב. עסקה בינחברתית שניה - מכירת מלאי (Downstream) מחברה א' לחברה ג' ביום 30.9.2008:

	עלות המלאי	(100)
	תמורת המכירה	400
	רווח בגין העסקה	300
ביטול מלוא הרווח		
	ח' מכירות	400
400	ז' עלות המכר	
	ח' עלות המכר	300
300	ז' מלאי	
	ח' נכס מסים נדחים	75
75	ז' הכנסות מסים נדחים	

כ- 50% מומשו במהלך הרבעון האחרון של שנת 2008

	ח' מלאי	150
150	ז' עלות המכר	
	ח' הוצאות מסים נדחים	38
38	ז' נכס מסים נדחים	

מכירת 50% ממניות חברה ג' ומעבר לשיעור החזקה של 30%:

$150 \cdot (1 - 30\%) =$	ח' מלאי	105
105	ז' עלות המכר	
	ח' הוצאות מסים נדחים	26
26	ז' נכס מסים נדחים	

ביטול היתדות מול החברה הכלולה:
יתרת הרווח הנותר לביטול:

$$150 \cdot 0.3 = 45$$

	ח' מלאי	45
45	ז' השקעה בחברה כלולה	
	ח' השקעה בחברה כלולה	11
11	ז' נכס מסים נדחים	

פתרון לנדרש 4 – הצגת גיליון לאיחוד דוח רווח והפסד של חברה א' לשנת 2008:

סעיף	א	ב	ג	התאמו ת ב'	התאמות ג'	רט"מ lateral	רט"מ downstream	סה"כ
מכירות	35,000	3,350	20,000				(400)	57,950
עלות המכר	(10,000)	(2,250)	(12,000)	⁽²⁾ (80)	⁽¹⁾ (400)	100	355	(24,275)
הוצאות מכירה ושיווק	(1,000)	(50)	(400)					(1,450)
הוצאות הנהלה וכלליות	(1,500)	(200)	(700)		⁽²⁾ (50)			(2,450)
(הוצאות) הכנסות אחרות	(800)	50	350	⁽⁴⁾ 266	⁽³⁾ (1,578)	(400)		(2,112)
הכנסות מדיבידנד	90	-	-	⁽⁶⁾ (90)				-
הוצאות מימון	(2,100)	(400)	(1,330)					(3,830)
חלק ברווחי חברות כלולות				⁽⁵⁾ 149	-			149
הוצאות מסים	(4,900)	(125)	(1,480)	20	112	75	11	(6,287)
רווח נקי	14,790	375	4,440	265	(1,916)	(225)	(34)	17,695
רווח המשוייך לבעלי מניות המיעוט				(154)	(1,010)	45		(1,119)
סה"כ	14,790	375	4,440	111	(2,926)	(180)	(34)	16,576

(1) הפחתת הפרש מקורי המיוחס למלאי

(2) הפחתת הפרש מקורי המיוחס לרכוש הקבוע ולפטנט

(3) רווח מאיבוד שליטה: 578 ש"ח בניכוי הרווח שהוכר לפי שיטת העלות (2,156):

ערך פנקסני של החלק שנמכר לפי שיטת העלות:	5,969	$(7,750+1,800)*250/400=$
תמורה:	8,125	
רווח לפי שיטת העלות:	2,156	
רווח מאיבוד שליטה	(578)	
	1,578	

(4) רווח מהשגת שליטה

(5) רווחי אקוייטי בגין חברה ב' (79 ש"ח) בתקופת היותה חברה כלולה + רווחי האקוייטי בגין

חברה ד' (70 ש"ח)

(6) ביטול דיבידנד שנרשם בטיפול לפי עלות

פתרון לנדרש 5 - פעולות יומן לאיחוד דוח רווח והפסד של חברה א' לשנת 2008 :

בגין חברה ב'	
79	ח' השקעה בחברה ב'
79	ז' חלק ברווחי חברה ב'
90	ח' הכנסות מדיבידנד
90	ז' השקעה בחברה ב'
266	ח' השקעה בחברה ב'
266	ז' רווח
40	ח' הוצאות פחת (עלות המכר)
40	ז' רכוש קבוע
40	ח' הוצאות הפחתת פטנט (עלות המכר)
40	ז' פטנט
20	ח' התחייבות מסים נדחים
20	ז' הוצאות מסים נדחים
70	ח' השקעה בחברה ד'
70	ז' חלק ברווחי חברה ד'
154	ח' דוח רוו"ה - רווח המשוויך לבעלי מניות המיעוט
154	ז' מאזן - זכויות מיעוט
בגין חברה ג'	
400	ח' עלות המכר
400	ז' מלאי
50	ח' הוצאות פחת (הנהלה וכלליות)
50	ז' רכוש קבוע
112	ח' התחייבות מסים נדחים
112	ז' הוצאות מסים נדחים
1,010	ח' דוח רוו"ה - רווח המשוויך לבעלי מניות המיעוט
1,010	ז' מאזן - זכויות מיעוט
4,875	ח' השקעה בחברה כלולה
12,422	ז' השקעה בחברה בת
5,969	ח' השקעה
1,578	ח' רווח

פתרון לנדרש 6 – הצגת דוח רווח והפסד מאוחד של חברה א' לשנת 2008:

חברה א' בע"מ

דוח רווח והפסד מאוחד לשנה שנסתיימה ביום 31.12.2008

<u>ש"ח</u>	
57,950	מכירות
(24,275)	עלות המכירות
33,675	רווח גולמי
(1,450)	הוצאות מכירה ושיווק
(2,450)	הוצאות הנהלה וכלליות
(2,112)	(הוצאות) הכנסות אחרות
27,663	רווח תפעולי
(3,830)	הוצאות מימון
149	חלק ברווחי חברות מוחזקות
23,982	רווח לפני מסים על הכנסה
(6,287)	הוצאות מסים על הכנסה
17,695	רווח נקי
16,576	רווח המשוייך לבעלי מניות החברה
1,119	רווח המשוייך לבעלי מניות המיעוט
17,695	

פתרון לנדרש 7 – הצגת גיליון לאיחוד המאזן של חברה א' ליום 31.12.2008:

סעיף	א'	ב'	התאמות ב'	התאמות ג'	ר"מ lateral	ר"מ downstream	מאוחד
מזומנים	31,864	14,300					46,164
לקוחות וחייבים אחרים	5,000	2,000					7,000
מלאי	7,000	6,000					13,000
השקעה בחברה ב'	10,545	-	(10,545)				-
השקעה בחברה ג'	3,581	-		(3,581)		(34)	4,841
				4,875			
השקעה במניות חברה ד'	-	1,050	70				1,120
רכוש קבוע	8,000	7,000	360		(300)		15,060
פטנט	-	-	160				160
מוניטין			2,175				2,175
ספקים וזכאים אחרים	(5,000)	(4,500)					(9,500)
הלוואות לזמן ארוך	(30,000)	(10,000)	-				(40,000)
התחייבות מסים נדחים	(1,200)	(300)	(130)		75		(1,555)
הון מניות (בנות 1 ש"ח ע.נ.)	(1,000)	(1,000)	1,000				(1,000)
פרמיה על מניות	(9,000)	(16,500)	16,500				(9,000)
קרן הון	-	-	-	220			220
יתרת (רווח) (הפסד)	(19,790)	1,950	^(u) (1,950) (486)	^(u) (1,514)	180	34	(21,576)
זכויות מיעוט			(7,154)		45		(7,109)
	-	-	-	-	-	-	-

(1) ניתן להגיע לביטול העודפים גם בחישוב ישיר:

ביטול העודפים של חברה ב' + חלק ברווחי חברה ב' בתקופת היותה חברה כלולה

+ ביטול הכנסות מדיבידנד + הכרה ברווח בגין השגת שליטה + חלק ברווחי חברה ב'

בתקופת היותה חברה בת: $1,950 + 79 - 90 + 266 + 231 = 2,436$

(2) ניתן להגיע לביטול העודפים גם בחישוב ישיר:

חלק ברווחי חברה ג' במהלך התקופה + רווח מאיבוד שליטה + נטרול רווחי הון לפי שיטת

העלות: $570 + 2,522 + 578 - 2,156 = 1,514$

פתרון לנדרש 8 – פעולת יומן לאיחוד המאזן של חברה א' לשנת 2008:

<u>בגין חברה ב'</u>		
	ח' הון מניות	1,000
	ח' פרמיה על מניות	16,500
1,950	ז' עודפים	
	ח' רכוש קבוע	360
	ח' פטנט	160
	ח' מוניטין	2,175
	ח' השקעה בחברה ד'	70
130	ז' התחייבות מסים נדחים	
10,545	ז' השקעה בחברה ב'	
7,154	ז' זכויות מיעוט	
486	ז' עודפים	
<u>בגין חברה ג'</u>		
	ח' השקעה בחברה ג' ⁽¹⁾	1,294
	ח' קרנות הון	220
1,514	ז' עודפים	

(1) 4,875 – 3,581

פתרון לנדרש 9 – הצגת המאזן המאוחד של חברה א' ליום 31.12.2008:

ש"ח	התחייבויות והון	ש"ח	נכסים
	התחייבויות שוטפות:		נכסים שוטפים:
9,500	ספקים וזכאים אחרים	46,164	מזומנים
		7,000	לקוחות וחייבים אחרים
	התחייבויות שאינן שוטפות:	13,000	מלאי
40,000	הלוואות לזמן ארוך	66,164	
1,555	התחייבויות מסים נדחים		
41,555			נכסים שאינם שוטפים:
	הון	5,961	השקעה בחברות כלולות
		15,060	רכוש קבוע, נטו
1,000	הון מניות	21,021	
9,000	פרמיה על מניות		
(220)	קרן הון		נכסים בלתי מוחשיים:
21,576	יתרת רווח	160	פטנט
31,356		2,175	מוניטין
7,109	זכויות המיעוט	2,335	
38,465	סה"כ הון		
89,520	סה"כ התחייבויות והון	89,520	סה"כ נכסים

פתרון שאלה מספר 2:

טבלת אקוויטי להצגת התפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב':

שיעור החזקה	60%		60%	-5%	55%		55%
תאריך	30.6.2008	Q3	30.9.08	הנפקת מניות	30.9.08	Q4	31.12.08
הון ב'	16,000	800	16,800	3,250	20,050	800	20,850
המ"מ בגין מלאי	900	(450)	450		450	(450)	-
מס נדחה	(225)	112	(113)		(113)	113	-
המ"מ בגין ר"ק	400	(33)	367		367	(34)	333
מס נדחה	(100)	8	(92)		(92)	9	(83)
פטנט	800	(50)	750		750	(50)	700
מס נדחה	(200)	13	(187)		(187)	12	(175)
חלק המיעוט (חלופה א')	(5,000)	(160)	(5,160)	(2,108)	(7,268)	(180)	(7,448)
מוניטין	5,425	-	5,425		5,425	-	5,425
השקעה	18,000	240	18,240	1,142	19,382	220	19,602

(1)

31.3.2008 – השגת שליטה:

פעילות ההשקעה תהיה: מזומנים שהתקבלו
מזומנים שניתנו
25,450
(15,000)

פעילות השקעה - רכישת בת שאוחדה לראשונה
10,450

בפעילות השוטפת יש לתאם לרווח את הרווח מהשגת השליטה:
זקיפת קרן שערך בגין נכס פיננסי זמין למכירה לרווח: $60 \cdot 50 - 10 \cdot 50 = 2,500$

הטור שייכלל בנייר העבודה בגין כניסת חברה ב' לאיחוד:

ש"ח	
3,000	לקוחות
2,950	מלאי
$2,050 + 900 =$	
(3,000)	השקעה במניות חברה ב' - נכס פיננסי זמין למכירה
4,400	רכוש קבוע
$4,000 + 400 =$	
800	פטנט
5,425	מוניטין
(5,500)	ספקים וזכאים אחרים
(2,000)	ריבית לשלם
(1,000)	מס הכנסה לשלם
(10,000)	הלוואות לזמן ארוך
(525)	התחייבות מסים נדחים
(5,000)	זכויות המיעוט
(10,450)	

פעולת היומן שתירשם ביום ההנפקה - 30.9.2008 (בירידה מ- 60% ל- 55%):

אחרי ההנפקה	הנפקה	לפני הנפקה	הון מניות
560	60	500	שיעור החזקה של א'
55%	-5%	60%	מספר המניות המוחזקות ע"י א':
308	8	300	

$650 - 65 \times (8 - 60) =$	2,730	ח' מזומן
2,108 ראה/י טבלת אקויטי		ז' זכויות מיעוט
P.N. 622		ז' קרן הון

טבלאות אקויטי להצגת התפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' (חברה בת):

60%	חלוקת דיבידנד		60%	שיעור החזקה
30.6.08	29.6.2008	H1 2007	31.12.07	תאריך
7,890	(1,160)	1,600	7,450	הון ג'
280		(40)	320	המ"מ בגין ר"ק
(70)		10	(80)	מס נדחה
(3,240)	464	(628)	(3,076)	חלק המיעוט (חלופה ב')
2,586		-	2,586	מוניטין
7,446	(696)	942	7,200	השקעה

מכירת 600 מניות ע"י חברה א'

לאחר המכירה	מכירה	לפני המכירה	
2,000		2,000	מספר המניות:
600	(600)	1,200	מוחזק ע"י א'
30%	-30%	60%	שיעור החזקה:
8.0	-	8.0	שווי מניה:
16,000	-	16,000	שווי סך המניות:
4,800	(4,800)	9,600	שווי השקעה של א':
$600 \times 8 =$	4,800		תמורה בגין מכירה - במזומן
$600 \times 8 =$	4,800		תמורה בגין מכירה - השקעה
	(7,446)		בחברה כלולה
	<u>2,154</u>		ההשקעה בספרים לפני המכירה
			רווח:

1.7.2008 – איבוד שליטה:

(10,000)	פעילות ההשקעה תהיה: מזומנים שניתנו
$8 \times 600 = 4,800$	מזומנים שהתקבלו
(5,200)	

בפעילות השוטפת יתואם לרווח הרווח מאיבוד השליטה : $1,200 \times 8 - 7,446 = 2,154$

הטור שייכלל בנייר העבודה בגין יציאת חברה ג' מאיחוד:

ש"ח	
(2,500)	לקוחות וחייבים אחרים
(2,700)	מלאי
4,390+280 (4,670)	ר"ק
4,800	השקעה בחברה כלולה
(2,586)	מוניטין
3,200	ספקים וזכאים אחרים
800	ריבית לשלם
700	מס הכנסה לשלם
7,000	הלוואות לזמן ארוך
70	התחייבות מסים נדחים
3,240	זכויות מיעוט
(2,154)	רווח מאיבוד שליטה
<u>5,200</u>	ירידה במזומנים כתוצאה מהמכירה

טבלאות אקוויטי להצגת התפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ג' (חברה כלולה):

25%		25%	-5%	30%		30%	שיעור החזקה
31.12.08	Q4 2008	30.9.08	הנפקה ⁽¹⁾	30.9.08	Q3 2008	1.7.08	תאריך
19,490	800	18,690	10,000	8,690	800	7,890	הון ג'
4,873	200	4,673	2,066	2,607	240	2,367	חלק א' בהון
-	-	-	-	-	(30)	30	המ"מ בגין מלאי
-	-	-	-	-	8	(8)	מס נדחה
60	(5)	65	(13)	78	(6)	84	המ"מ בגין ר"ק
(15)	1	(16)	4	(20)	1	(21)	מס נדחה
1,957	-	1,957	(391)	2,348	-	2,348	מוניטין
6,875	196	6,679	1,666	5,013	213	4,800	השקעה

(1) הנפקת 1,000 מניות בחברה ג':

לאחר ההנפקה	הנפקה	לפני ההנפקה	
3,000	1,000	2,000	מספר המניות:
750	150	600	מוחזק ע"י א'
25%	-5%	30%	שיעור החזקה:
10.0		10.0	שווי מניה:
30,000	10,000	20,000	שווי סך המניות:
7,500		6,000	שווי השקעה של א':

פקודת היומן שתרשם בספרי חברה א' ביום ההנפקה:

1,666	ח' השקעה בחברה ג'
1,500	ז' מזומן
166	ז' רווח

עסקה בין חברתית – לא נדרש

חברה ב' מכרה מלאי לחברה א' (upstream) בתאריך 1.12.2008 תמורת 1,000 ש"ח, אשר עלותו בספרי חברה ב' הינה בסך 300 ש"ח. רק 50% מהמלאי נמכר לחיצוניים עד תום השנה.

מכיוון שנתונים לנו המאזנים המאוחדים הנכונים, אזי ביטול העסקה הבין חברתית קיבל כבר ביטוי במאזנים הנתונים. רצ"ב, לצורך הבנת סעיף זכויות המיעוט במאזן, פעולות היומן אשר נרשמו כבר על ידי החברה.

נכון ליום 31.12.2008 גבתה חברה ב' רק 30% מתמורת העסקה.

			תמורה
			עלות
	1,000		
	(800)		
	<u>200</u>		רווח גלום בעסקה:
	55%	שיעור ההחזקה בחברה ב':	
	25%	שיעור המס:	
		<u>ביטול עסקה בינחברתית</u>	
	1,000	ח' מכירות	
1,000		ז' עלות המכר	
		50%	יתרה לסוף השנה:
	100	ח' עלות המכר	
100		ז' מלאי	
	25	ח' נכס מס נדחה	
25		ז' הוצאות מסים נדחים	
	34	ח' זכויות מיעוט	
34		ז' הרווח המשוויך לבעלי מניות המיעוט	
			<u>ביטול יתרות מאזניות</u>
	70%	הגביה שנותרה בסוף השנה:	
	700	ח' ספקים	
700		ז' לקוחות	

חברה א'
דוח מאוחד על תזרימי מזומנים
לשנה שנתיימה ביום 31.12.2008

<u>ביאור</u>	<u>ש"ח</u>	<u>מזומנים ששימשו לפעילות שוטפת:</u>
	24,483	רווח המשווייך לבעלי מניות החברה:
	<u>934</u>	רווח המשווייך לבעלי מניות המיעוט:
	25,417	רווח נקי
התאמות הדרושות כדי להציג מזומנים מפעילות שוטפת:		
$1,450 + 200 =$	1,650	פחת והפחתות
	(1,770)	רווח ממכירת ר"ק
	(409)	חלק החברה ברווחי חברה כלולה
	1,700	הוצאות ריבית שהוכרו ברווח והפסד
$3,000 - 302 =$	2,698	הוצאות מיסים שהוכרו ברווח והפסד
	(2,500)	רווח משערוך השקעה בחברה ב'
		רווח מירידה בשיעור
	(166)	החזקה בחברה כלולה
		רווח כתוצאה מאיבוד שליטה
	(2,154)	בחברה ג'
שינויים בסעיפי רכוש והתחייבות תפעוליים:		
		עליה בלקוחות וחייבים
	(3,800)	אחרים
	(12,900)	עליה במלאי
		ירידה בספקים וזכאים
	<u>(1,342)</u>	אחרים
	6,424	מזומנים שנבעו מפעילויות
	(3,550)	ריבית ששולמה
	<u>(3,040)</u>	מיסים ששולמו
	(166)	מזומנים נטו ששימשו לפעילות שוטפת

<u>מזומנים שנבעו מפעילות השקעה:</u>		
	10,000	תמורה ממכירת רכוש קבוע
	(2,000)	תשלום בגין רכישת רכוש קבוע
	(400)	רכישת פטנט
ביאור א'	10,450	השגת שליטה בחברה ב'
ביאור ב'	(5,200)	איבוד שליטה בחברה ג'
	<u>(1,500)</u>	רכישת מניות נוספות בהנפקה בחברה כלולה (חברה ג)
	11,350	מזומנים נטו שנבעו מפעילות השקעה

<u>מזומנים שנבעו מפעילות מימון:</u>		
	30,550	נטילת הלוואה לזמן ארוך
	(6,500)	פרעון הלוואות לזמן ארוך
	(2,500)	דיבידנד ששולם
	(464)	דיבידנד ששולם למיעוט בחברה בת
	<u>2,730</u>	מזומנים שנתקבלו מהנפקה בחברה בת
	23,816	מזומנים נטו שנבעו מפעילות מימון

35,000	גידול נטו במזומנים ושווי מזומנים במהלך השנה
<u>85,000</u>	מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה, בניכוי משיכת יתר
120,000	מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

א. השגת שליטה בחברה ב':

במהלך התקופה השיגה החברה שליטה בחברה ב' כתוצאה מרכישת 50% נוספים ממניות חברה ב' ועליה לשיעור החזקה של 60%.

להלן פירוט הנכסים שנרכשו וההתחייבויות שניטלו כתוצאה מהשגת השליטה:

ש"ח	
25,450	מזומנים ושווי מזומנים
3,000	לקוחות וחייבים אחרים
2,950	מלאי
4,400	רכוש קבוע
800	פטנט
5,425	מוניטין
(5,500)	ספקים וזכאים אחרים
(2,000)	ריבית לשלם
(1,000)	מס הכנסה לשלם
(10,000)	הלוואות לזמן ארוך
(525)	התחייבויות מסים נדחים
(5,000)	זכויות המיעוט
18,000	תמורת הרכישה
(3,000)	בניכוי שוויה ההוגן של ההשקעה שהוחזקה
15,000	מזומנים ששולמו על-ידי חברה א'
(25,450)	בניכוי המזומנים של חברה ב'
(10,450)	עליה במזומנים כתוצאה מהרכישה

כתוצאה מהשגת השליטה, הכירה החברה ברווח בסכום של 2,500 ש"ח, בגין זקיפה לרווח והפסד של קרן השערות בגין מניות חברה ב' שהוחזקו קודם להשגת השליטה כנכס פיננסי זמין למכירה.

ב. איבוד שליטה בחברה ג':

במהלך התקופה איבדה החברה שליטה בחברה ג' כתוצאה ממכירת 30% ממניות החברה וירידה לשיעור החזקה של 30%. חברה ג' הינה חברה כלולה של החברה החל ממועד איבוד השליטה.

להלן פירוט הנכסים וההתחייבויות שנמכרו בעקבות איבוד השליטה:

ש"ח	
(10,000)	מזומנים ושווי מזומנים
(2,500)	לקוחות וחייבים אחרים
(2,700)	מלאי
(4,670)	רכוש קבוע
(2,586)	מוניטין
3,200	ספקים וזכאים אחרים
800	ריבית לשלם
700	מס הכנסה לשלם
7,000	הלוואות לזמן ארוך
70	התחייבות מסים נדחים
3,240	זכויות המיעוט
4,800	השקעה בחברה כלולה
(2,154)	רווח מאיבוד שליטה
(4,800)	מזומנים שהתקבלו כתוצאה מאיבוד השליטה
10,000	בתוספת המזומנים של חברה ב'
<u>5,200</u>	<u>ירידה במזומנים כתוצאה מאיבוד השליטה</u>

ג. עסקאות שאינן במזומנים:

במהלך השנה החליפה החברה מלאי תמורת רכוש קבוע בשווי של 850 ש"ח.
בתאריך 30.10.2008 הכריזה החברה על חלוקת דיבידנד אשר מחציתו, בסך 2,500 ש"ח, תחולק רק במהלך הרבעון הראשון של שנת 2009.

י.ס.	איבוד שליטה בחברה ג'	הנפקה בחברה ב' (5%)	כניסה לאיחוד בחברה ב'	מזומן	שערך נכס פיננסי זמין למכירה	פעילות שאינה במזומן	פעילות מימון	פעילות השקעה	פעילות שוטפת	י.פ.	סעיף
120,000				35,000						85,000	מזומנים ושוי מזומנים בניכוי משיכות יתר
16,300	(2,500)		3,000					3,800		12,000	לקוחות וחייבים אחרים מלאי
22,800	(2,700)		2,950			(850)		12,900		10,500	
22,900	(4,670)		4,400			850		(10,000)	1,770	32,000	רכוש קבוע
									(1,450)		
6,875	4,800								409	-	השקעה בחברה כלולה
								1,500	166		
-			(3,000)		2,100					900	השקעה בנכס פיננסי זמין למכירה
1,000			800					400	(200)	-	פטנט
5,425	(2,586)	-	5,425						-	2,586	מוניטין
(26,958)	3,200		(5,500)			(2,500)			1,342	(23,500)	ספקים וזכאים אחרים
(550)	800		(2,000)						(1,700)	(1,200)	ריבית לשלם
									3,550		
(2,460)	700		(1,000)						(3,000)	(2,200)	מס הכנסה לשלם
									3,040		
(10,000)							2,000		-	(12,000)	ספקים וזכאים אחרים לזמן ארוך
(55,850)	7,000		(10,000)				(30,550)			(28,800)	הלוואות לזמן ארוך
							6,500				
(233)	70	-	(525)						302	(80)	התחייבות מסים נדחים
(1,000)										(1,000)	הון מניות
(5,000)										(5,000)	פרמיה על מניות
-					(2,100)				2,500	(400)	קרן הון בגין שערך נכס פיננסי זמין למכירה
(622)		(622)							-	-	קרנות הון
(85,213)						2,500	2,500		(24,483)	(65,730)	עודפים
(7,414)	3,240	(2,108)	(5,000)			464			(934)	(3,076)	זכויות המיעוט
-			10,450					(10,450)			כניסה לאיחוד חברה ב'
-		2,730				(2,730)					הנפקה בחברה ב' (5%)
	(2,154)								2,154		רווח מאיבוד שליטה בחברה ג'
-	(5,200)							5,200			איבוד שליטה בחברה ג'
-	-	-	-	35,000	-	-	(23,816)	(11,350)	166	-	סה"כ

פתרון שאלה מספר 3:

א. מועד הרכישה הינו המועד בו הרכשת משיגה שליטה על הנרכשת. המועד בו מושגת השליטה על הנרכשת הינו בד"כ המועד בו הרכשת מעבירה באופן משפטי את תמורת הרכישה, רוכשת את הנכסים ונוטלת את ההתחייבויות (ה- Closing date). לעתים השליטה מושגת לפני או אחרי ה- Closing date, כך למשל כאשר הסכם כתוב קובע זאת. יש לשקול את כל הגורמים והעובדות הרלוונטיות בקביעה מהו מועד השגת השליטה – הוא מועד הרכישה.

ב. בכל עסקת צירוף עסקים יש לזהות את אחת הישויות כישות הרכשת. הישות הרכשת הינה זו הרכשת שליטה על הישות הנרכשת. גורמים שעשויים לסייע בזיהוי הישות הרכשת כאשר הדבר אינו ברור:

- בעסקת צירוף עסקים אשר נעשית בעיקר על ידי העברת מזומן, נכסים אחרים או נטילת התחייבויות – הרכשת היא בד"כ זו אשר מעבירה את המזומן/נכסים אחרים או נוטלת התחייבויות.

- בעסקת צירוף עסקים אשר נעשית בעיקר על ידי העברת זכויות הונות, הרכשת היא בד"כ הישות אשר מנפיקה זכויות הונות של עצמה. חריג לכך הינן עסקות רכישה במהופך. גורמים רלוונטים נוספים שיש לשקול בהקשר לעסקות של החלפת זכויות הונות:

(1) זכויות ההצבעה היחסיות בישות המשולבת אחרי הצירוף העסקי – הרכשת היא בד"כ הישות אשר בעלי מניותיה כקבוצה מחזיקים או משיגים את החלק הגדול ביותר של זכויות ההצבעה בישות המשולבת.
(2) קיומו של חלק מיעוט גדול בישות המשולבת, אם אין בעלי מניות אחרים או קבוצת בעלי מניות אחרים בעלי זכויות הצבעה משמעותיות – הרכשת היא בד"כ קבוצת בעלי המניות אשר להם חלק המיעוט הגדול ביותר (מצב בו אין רוב).

(3) הרכב הגוף המנהל בישות המשולבת – הרכשת היא בד"כ הישות אשר לבעלי מניותיה היכולת למנות את רוב החברים בגוף המנהל את הישות המשולבת.

(4) הרכב ההנהלה הבכירה בישות המשולבת – הרכשת היא בד"כ הישות אשר הנהלתה (לשעבר) קובעת את ניהול הישות המשולבת.

(5) תנאי ההחלפה של זכויות הונות – הרכשת היא בד"כ הישות אשר משלמת פרמיה ביחס לשווי ההון של הזכויות ההונות טרם עסקת צירוף העסקים.

- הרכשת היא בד"כ הישות אשר גודלה היחסי (לדוגמא, נכסים, הכנסות, רווח) הוא משמעותית גבוה מזה של הישויות האחרות.

- בצירוף עסקים של יותר משתי ישויות יש לשקול, בין היתר, מי הישות אשר יזמה את צירף העסקים.
- ישות חדשה שהוקמה לצורך צירוף עסקים בד"כ לא תזוהה כרוכשת (למרות זאת, ישות חדשה אשר מעבירה מזומן או נכסים אחרים יכולה להיות מזוהה כרוכשת).

ג. רכישה הזדמנותית היא צירוף עסקי בו סכומם, ליום הרכישה, של הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות המזוהות שניטלו, אשר עולה על הסכום של:

- א. השווי ההוגן למועד הרכישה של התמורה שהועברה.
- ב. זכויות מיעוט.
- ג. בצירוף עסקי אשר הושג בשלבים – שווין ההוגן למועד הרכישה של הזכויות ההוניות של הרוכשת בנרכשת מהרכישה/רכישות הקודמות.

לפני שהרוכשת מכירה ברווח מהרכישה ההזדמנותית, עליה להעריך מחדש אם היא זיהתה נכון את כל הנכסים המזוהים שנרכשו וההתחייבויות המזוהות שניטלו ולהכיר בכל נכס או התחייבות שזוהו בהערכה מחדש, אם בכלל. לאחר מכן, על הרוכשת לעבור שוב על התהליכים שהיא השתמשה בהם כדי למדוד את הסכומים אשר תקן זה מחייב להכיר בהם במועד הרכישה (נכסים מזוהים נטו, זכויות מיעוט, תמורת הרכישה ורכישה בשלבים אם רלוונטי) ולתקן במידה ונדרש. במידה ולאחר בדיקות אלו, עדיין מתקיים מצב של רכישה הזדמנותית, על הרוכשת להכיר ברווח במועד הרכישה.

העיקרון המנחה בטיפול החשבונאי הנ"ל הינו כי במועד השגת השליטה כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של החברה הנרכשת יוצגו בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה הרוכשת בשווים ההוגן, ולפיכך אין להקטין את הערך המיוחס לנכסי וההתחייבות הנרכשת מתחת לשווים ההוגן.

ד. על פי IFRS 3R תמורה מותנית הינה מחויבות של הרוכשת להעביר נכסים נוספים או זכויות הוניות לבעלים הקודמים של הנרכשת בתמורה לשליטה על הנרכשת, בקיומם של אירועים ספציפיים עתידיים או כאשר תנאים מתקיימים. תמורה מותנית היא גם מצב בו הרוכשת יכולה לקבל חזרה חלק מהתמורה ששילמה ברכישה בקיומם של אירועים ספציפיים עתידיים או כאשר תנאים מתקיימים. לדוגמא, הרוכשת יכולה להסכים להעביר מזומן/נכסים/זכויות הוניות נוספים לבעלים הקודמים של הנרכשת לאחר מועד הרכישה במידה והנרכשת תעמוד בעתיד ביעדים ספציפיים פיננסיים או לא פיננסיים.

במועד הרכישה, על הרוכשת להכיר בשווייה ההוגן של התמורה המותנית כחלק מהתמורה שהועברה.

על הרוכשת לסווג את המחויבות לשלם תמורה מותנית כהתחייבות פיננסית או כהון בהתאם ל- IAS 32, וכן לסווג כנכס זכות לקבל תמורה מותנית.

שינויים מסוימים בשווייה ההוגן של התמורה המותנית אשר הרוכשת הכירה בהם לאחר מועד הרכישה יכולים לנבוע כתוצאה ממידע נוסף בנוגע לעובדות ונסיבות אשר היו קיימות במועד הרכישה ואשר הרוכשת השיגה עד לתום תקופת המדידה. שינויים כאלו הם התאמות של תקופת המדידה ויטופלו בהתאם לאמור לעיל. שינויים הנובעים מאירועים לאחר מועד הרכישה כמו עמידה ביעדי רווח/מחיר מניה וכיו"ב הם לא התאמות של תקופת המדידה. על הרוכשת לטפל בשינויים כאלו כדלקמן:

1. תמורה מותנית אשר סווגה כהון לא תימדד שוב והיישוב העוקב שלה יטופל כעסקה הונית.

2. תמורה מותנית אשר סווגה כהתחייבות:

- א. אם הינה מכשיר פיננסי ונמצאת בתחולת IAS 39 - היא תימדד לפי שווי הוגן, כאשר רווחים או הפסדים בדוח רווח והפסד או כרכיב של הכנס כוללת אחרת, בהתאם להוראות IAS 39.
- ב. אם אינה בתחולת IAS 39 - תטופל בהתאם ל- IAS 37 (או תקן רלוונטי אחר).

ה. עלויות הקשורות לרכישה הן עלויות שהיו לרוכשת אשר השפיעו על הצירוף העסקי (לדוגמא: ייעוץ משפטי, חשבונאי ואדמיניסטרציה). הרוכשת לא תכלול את עלויות אלו הן במדידת התמורה שהועברה והן במדידת הנכסים המזוהים, נטו שנרכשו (כולל מוניטין). על הרוכשת לזקוף את עלויות אלו כהוצאה מיידית בדו"ח רווח והפסד. לעומת זאת, עלויות עסקה אשר התהוו בהנפקת חוב/הון, אלו יטופלו בהתאם ל- IAS 39.

העיקרון המנחה בטיפול החשבונאי הנ"ל הינו כי במועד השגת השליטה כל הנכסים וההתחייבויות המזוהים של החברה הנרכשת יוצגו בדוחות הכספיים המאוחדים של החברה הרוכשת בשווייה ההוגן, ולפיכך עלויות הקשורות לרכישה אסור שישפיעו על חישוב הערך המיוחס לנכסים וההתחייבויות המזוהים או למוניטין.

פתרון שאלה מספר 4:

טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה ב' בחברה ג' מיום 1.1.2009 ועד ליום 31.12.2009

שיעור החזקה	60%		60%
תאריך	1.1.2009	2009	31.12.2009
הון ג'	⁽¹⁾ 400,000	⁽²⁾ 10,000	410,000
המ"מ ר"ק	12,000	(3,000)	9,000
המ"מ קרקע	8,000	-	8,000
זכויות מיעוט	(168,000)	(2,800)	(170,800)
מוניטין	68,000	-	68,000
השקעה	320,000	4,200	324,200

(1) הון חברה ג' ממאזן הבוחן

(2) רווח עצמי של חברה ג' ממאזן הבוחן

טבלה להתפתחות חשבון ההשקעה של חברה א' בחברה ב' מיום 31.12.2008 ועד ליום 31.12.2009

שיעור החזקה	80%		80%
תאריך	31.12.2008	2009	31.12.2009
הון ב'	⁽²⁾ 170,000	⁽³⁾ 20,200	190,200
זכויות מיעוט	⁽¹⁾ (34,000)	(4,040)	(38,040)
השקעה	136,000	16,160	152,160

(1) מיעוט מהמאזן המאוחד של חברה א' ליום 31.12.2008

(2) 20% / 34,000, כיוון שחברה א' הקימה את חברה ב'.

(3) 4,200 + 16,000 (רווח עצמי של חברה ב' + רווחים שחברה ב' מושכת מחברה ג')

להלן מאזן מאוחד של חברה א' ליום 31.12.2009:

31.12.2009

ש"ח	ש"ח	מזומנים
נתון	135,000	לקוחות וחייבים אחרים
210,000 + 75,000 + 150,000 =	435,000	מלאי
80,000 + 34,000 + 95,000 =	209,000	רכוש קבוע
138,000 + 55,000 + 209,000 + 9,000 =	411,000	קרקע
25,000 + 8,000 =	33,000	מוניטין
מטבלת אקויטי של חברה ב' בחברה ג'	68,000	ספקים וזכאים אחרים
80,000 + 170,000 + 185,000 =	(435,000)	הלוואות לזמן ארוך
נתון	(227,000)	הון מניות (1 ש"ח ערך נקוב)
נתון	(100,000)	פרמיה על מניות
נתון	(228,000)	יתרת רווח
56,000 + 16,160 + 20,000 =	(92,160)	זכויות מיעוט
170,800 + 38,040 =	(208,840)	
	-	